

RÖDSPOVEN

Linköpings fågelklubbs tidning 1-2010

Linköpings fågelklubb är en självständig ornitologisk förening för Linköpingstrakten, med uppgift att främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan, att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fågellivet, samt hos medlemmarna bidra till ett ökat ornitologiskt kunnande. Vårt klubbmärke är mellanspetten, som i kommunen hade sin enda häckningslokal fram till början av 1980-talet.

Klubblokal: Drottninggatan 34 a
582 27 Linköping

Telefon: 013-13 39 86

Postgiro: 87 26 50 – 7

Hemsida: www.linkopingsfagelklubb.se

Medlemsavgift för 2008: Familj 200 kr, enskild medlem 125 kr, under 21 år 50 kr.

Klubbens styrelse:

Ordförande: Per Törnquist, 013-605 40, per_33@hotmail.com

Vice ordf: Olof Hjelm, 013-10 56 83, olof.hjelm@telia.com

Sekreterare: Claes Nilsson, 0703-73 63 63, claes.nilsson@corren.se

Kassör: Arne Carlsson, 013-21 30 75, arne.carlsson@comhem.se

Ledamöter: Ellen Hultman, 0703-77 65 99, ellenhultman@yahoo.se

Agnetha Annerud, 0706-98 71 77, annerud.agnetha@telia.com

Adam Bergner, 013-803 21, adam.bergner@yahoo.se

Per Törnquist är biblioteks- och lokalansvarig och ansvarar för tillsyn av fågeltornet i Nybro. Olof Hjelm ansvarar för tillsyn av fågeltornet i Kungsbro och Claes Nilsson för fågeltornet i Sättunaviken. Vid skadegörelse eller dylikt ring till respektive ansvarig!

Hemsidesansvarig: Anders Karlsson, 013-14 54 24, anderz.karlsson@swipnet.se

Rödspoven utkommer med två nummer per år.

Redaktör: Claes Lundkvist, 0702-24 59 81, lundkvist.claes@telia.com

Omslagsbild:

Marcus Danielsson med fjällvråk på Ottenby fågelstation. Läs hans artikel på sidan 4!

Nytt år, ny årsavgift.

Du tänker väl vara med i Fågelklubben även fortsättningsvis. Skynda därför och betala in avgiften för 2010.

Använd gärna bifogat inbetalningskort för plusgirot eller spring till datorn och betala digitalt.

Avgiften är som vanligt oförändrad, 125 kr per år, 200 kr per år för familj eller 50 kr för ungdom under 21 år.

Ordföranden har ordet

Den utåtriktade gemensamma klubbverksamheten kan delas in i inomhusaktiviteter och utomhusaktiviteter. Av inneträffarna minns jag särskilt Björn Olséns influensaföreläsning och Magnus Ullmans föreläsning om åldersbestämning hos aquilaörnar. En annan favorit är Gebbe Björkmans multimediaföreläsningar som fick mig att längta till varmare länder. Nu senast måste väl också Brutus Östlings bildvisning betecknas som en succé.

Jag har sett åtskilliga fåglar på exkursioner med LFK. En exkursion jag ofta återvänder till i tankarna är den till Tre Backar Lång i Uppland. Där stod spettarna och ugglorna som spön i backen. Västkusten på senvintern har också varit en trevlig bekantskap vid samtliga besök. Inventeringsarbete kan också vara givande. Tjäder, mindre hackspett, vattenrall och bivräk var russinen i kakan då Sträp inventerades före restaureringen.

Styrelsens ambition har hela tiden varit att komponera ett program, där alla kan hitta något av intresse. På den punkten har vi inte riktigt lyckats alla gånger, då vi under hösten tvingats ställa in två programpunkter pga. för få anmälningar. Frågan vi ställer oss är naturligtvis: Varför?

Därför behöver vi Er hjälp!

Vad vill Ni ha för aktiviteter?

Vem vill Ni ha som föredragshållare?

Kan Ni tänka Er att hålla i någon exkursion till valfri plats?

Vill ni hjälpa till med något annat?

Skriv en kort rad till mig på: per_33@hotmail.com eller ring på 013- 605 40 så sammanställer jag Era önskemål. Exkursioner för både sommar- och vinterhalvår är av intresse.

Roxen rules!

(Fritt översatt: Roxen regerar, vilket innebär att Roxen har hög skådarpotential. övers. anm.)

Per Törnquist

En östgöte fast på Ölands södra udde

Allt började i de tjocka vassarna vid Tåkern förra hösten. Jag och Joakim Wallin var nere i Renstad kanal och försökte att ringmärka fågel. Dock lyckades vi endast fånga ett par blåmesar och någon rörsångare. Vädret var fint, och det var tur det, för fångsten gjorde inte att humöret var på topp. Joakim sa vid något tillfälle, efter att vi hade gått nollrunda efter nollrunda i vassen: ”nu skulle man varit på Ottenby. De har tydligen märkt strax över 2000 fåglar de senaste tre morgnarna”. Just vid tillfället var jag mest inställd på min hemfärd och mat, och reflekterade inte över det Joakim just sagt. Men i bilen på vägen hem funderade jag på hur underbart det vore att jobba på Ottenby. Direkt när jag kom hem började jag skriva en jobbansökan till stationen. Efter en lång och förväntansfull tid var det bestämt, jag skulle jobba på Ottenby fågelstation.

Ankomsten

Den sista augusti for jag ned till stationen. Väldigt nervös steg jag in och hälsade på mina nya arbetskamrater. För en östgöte är det väldigt spännande att få träffa unga skådare, då det är en raritet hemma. Det var ej några svårigheter att komma in i gänget som arbetade där, mycket tack vare att vi alla delade samma intresse.

Standardisering

År 1972 bestämdes det att Ottenby fågelstation skulle starta standardiserad ringmärkning och fånga och ringmärka fåglar mellan den 15 mars och den 15 november varje år. Nätuppsättningen skall ske från en timme innan soluppgången och dessa ska vara uppsatta fram till klockan 11:00. Fångsträdgården skall se likadan ut, och nät samt fällor skall vara på

samma plats varje år. Allt detta för att man ska kunna få en så pass bra studie som möjligt, där man vill jämföra fångstskillnaderna från år till år. Min och de andra ringmärkningsuppgift är alltså att se till att dessa ”regler” följs.

Nätuppsättning

En vanlig dag börjar därför med nätuppsättning ca 1 timme innan soluppgången. Sedan vittjar vi näten och springer genom fällorna 2 gånger i timmen. Fåglarna plockas ur näten och tas med in i ringmärkningslabbet. Inne i labbet artbestäms och åldersbestäms fåglarna, därefter förser man fågeln med en liten ring och tar biometri. Att ta biometri innebär att man mäter fågelns vinge, väger den och ser hur pass mycket fett den lagrar. Det förekommer även att vi tar influensaprover på vissa fåglar, vilket utförs på andfåglar. Efter klockan elva tas näten ner och det administrativa arbetet börjar. Man för då in de data man fått under morgonens ringmärkning i datorn. Dessa data skickas sedan till ringmärkningscentralen i Stockholm för behandling av forskarna där.

Ordning

Efter lunch arbetar vi med att hålla stationen fin och ser som sagt till att stationsträdgårdens utseende ser ut som det alltid gjort sedan 1972. Vi lagar även de burar vi använder under sommaren för att fånga vadare med. Att laga burar är ett evighetsjobb som kan beskrivas som inte lika tillfredställande som morgonens fångsttimmar... Som tur är har man väldigt roliga arbetskamrater att jobba med, vilket gör det lite lättare. De flesta kvällarna går man ut med lampa och håv och försöker fånga fåglar som står på stranden. Det är mycket spännande eftersom det kan dyka upp precis vadsomhelst i lampljuset. Tillexempel så

fångade vi en brednäbbad simsnäppa den 15/11, vilket var andra gången arten ringmärktes i Sverige. Det kan dessutom vara lite klurigt att fånga fåglarna. Senare under kvällen har vi genomgång över vad som observerats under dagen och vad som kommer att hända under den kommande dagen.

Ofta får man frågan om man inte tycker att de blir långtråkigt att ha samma arbetsuppgifter varje dag. Svaret är nej. Det går inte att tröttna på Ottenby fågelstation. Varje dag är den föregående olik, och varje dag väntar spännande

fåglar i fält och främst i näten. Att få möjligheten att jobba här nere är det bästa jag någonsin kunnat tänka mig. Alla intressanta fåglar man får se och studera, och inte minst den kunskapen man får ta del av.

Det är inga svårigheter att få en fågelskådare som mig fäst vid udden. Så trots att mitt hjärta tillhör Östergötland kommer jag förbli fast på Ölands södra udde.

MARCUS DANIELSSON

Ottenbys arbetsledare Lasse Linde ger en assistent anvisningar. Foto: Claes Lundkvist

Häckfågelinventering av Roxens strandängar

Rödspovarna behåller ställningarna med upp till tre häckande par och både skedand och årta ligger på en stabil nivå. För både gulärta och ängsbiplärka är dock trenden vikande.

Det visar en revirkartering och häckfågelinventering våren 2009 i Svartåmynningens naturreservat och Kungsbro naturreservat på uppdrag av Länsstyrelsen. Inventerare var Håkan Andersson och Johan Storck på konsultföretaget Calluna. Inventeringen visade att det går bra för de allra flesta av reservatens fåglar

Häckfågelinventeringar i naturreservaten Svartåmynningen och Kungsbro har tidigare gjorts åren 1996 (Olof Hjelm m.fl.) och 2006 (Kjell Mathson). Årets inventering ses som en uppföljning av dessa. Under perioden 23 april – 16 juni gjordes tre besök på samtliga strandängspartier. Inventeringarna varade mellan gryning och cirka klockan 11 på förmiddagen. Reservaten genomströvades då i parallella linjer som låg cirka 100 meter ifrån varandra. GPS användes för att hålla en så rak linje som möjligt. Endast i undantagsfall, exempelvis vid svårforcerade stängsel, större vattensamlingar eller koflockar, gjordes avvikelser från linjen. Samtliga fåglar som uppvisade någon typ av häckningskriterie noterades och prickades in på karta. För arter som ängsbiplärka förekommer troligen en litet mörkertal eftersom det är svårt att lokalisera alla häckande par. En hel del har hänt på häckfågelfronten sedan den förra inventeringen. Här följer en liten sammanfattning av resultatet:

Rödspovarna håller sig kvar och verkar sakta öka. År 2009 noterades tre påbörjade häckningar – en liten ökning från tidigare inventeringar. Samtliga tre par höll till i de kortbetade partierna mellan Nybro och Röudden. Även

den stora tofsvipepopulationen är stabil med 89 noterade revir 2009. Rödbena och mindre strandpipare verkar hålla ställningarna med ungefär lika många häckningar 2009 som 2006.

Enkelbeckasinen har minskat i Kungsbro men inte nämnvärt i Svartåmynningen. Den största minskningen har skett i Kungsbro S – från åtta revir år 2009 till tre revir år 2009.

Från att ha varit nästan försvunnen 2006 verkar sånglärkan återhämta sig något. Tretton revirhävdande hanar noterades 2009 jämfört med endast fyra år 2006. Samtliga sånglärke-revir fanns i Sättuna och Svartåmynningen, inga i Härnaviken eller vid Kungsbro.

Antalet grågäss verkar ha minskat något – från 65 st. år 2006 till 52 st. år 2009. En del grågäss med ungpullar kan dock ha lämnat inventeringsområdet innan det första besöket i april, så antalet grågäshäckningar kan vara något högre.

Ängsbiplärkan verkar ha minskat från 2006 till 2009 – från >112 par till 73 par. Antalet revir 2009 är dock förmodligen en underskattning av det verkliga antalet.

Gulärta verkar ha minskat, från 120 revir år 2006 till 84 revir år 2009. För gulärta finns inte samma mörkertal som för ängsbiplärkan. Minskningen för gulärta är störst i Härnaviken och Kungsbro vilket är märkligt då Härnaviken har ett mycket gott betestryck medan det är lite sämre i Kungsbro, främst i den södra delen. Kanske vill gulärta ha lite större variationer i betestrycket vilket Svartåmynningen i övrigt kan erbjuda. Där är heller inte

Större strandpipare vid Nybro, Svartåmynningen. Foto: Magnus Bergvall

skillnaden i antalet revir så stort mellan år 2006 och 2009.

Eftersom inga nattsångarexkursioner genomfördes är även antalet sävsångarrevir mindre än tidigare. Det är även orsaken till att ingen småfläckig sumphöna, kornknarr eller gräs-hoppångare har noterats 2009.

Sävparven har minskat i Härnaviken och Svartåmynningen men inte i Kungsbro vilket möjligen kan ha att göra med att det generellt sätt högre betetrycket i Svartåmynningens naturreservat möjligen missgynnar arten.

Antalet påträffade häckningar av årtor och skedand verkar vara ungefär lika med inventeringarna 1996 och 2006, d.v.s. något enstaka par årtor och en knapp handfull skedandpar.

Vid några inventeringstillfällen noterades jordugglor i Svartåmynningens naturreservat. I april stöttes en fågel upp på strandängen och på besöket i juni sågs en flygande fågel på långt avstånd. Häckningsindicierna finns även för snatterand som under junibesöket i Härnaviken simmade ut ur vegetationen. Skedand häckade troligen med några par. Antalet fågel-

revir var något ojämnt i Svartåmynningens naturreservat, mycket beroende på varierat betetryck. I de södra delarna fanns på många platser drygt knähög starrvegetation och här var antalet häckande fåglar lågt. I den välbetade norra delen var å andra sidan antalet fågelrevir mycket högt – ibland så högt att det nästan blev för mycket att hålla reda på.

ADAM BERGNER

Referenser

- Andersson H., Storck J. 2009. Inventering av fåglar på strandängarna i Svartåmynningens och Kungsbro naturreservat 2009. Inventeringsrapport.
- Hjelm, O., Molin M., Nilsson D., Nilsson P. och Wester J. 1996. Inventering av häckande fåglar på västra Roxens strandängar 1996. Vingspegeln 15: 118-137.
- Mathson K. 2006. Inventering av fåglar på Svartåmynningens och Kungsbro naturreservats strandängar 1996. Stencil.
- Naturvårdsverket 2006. Handledning för miljöövervakning - Revirkartering, generell metod. Naturvårdsverket.

Räkna fåglar i Svartåmynningen

Under våren 2010 görs en nysatsning i Svartåmynningens naturreservat vid Roxen. Med start någon gång i mars är det tänkt att alla fåglar i reservatet ska räknas cirka en gång i månaden. Under många år på 1950- och 60-talet gjordes detta av en skara eldsjälur från Linköpings fågelklubb, men sedan dess har det varit lite så och så med den saken. Eftersom det ur naturvårdssynpunkt är både viktigt och intressant att få en uppfattning om hur arters antal varierar mellan olika år, inleder vi nu detta och hoppas på gott resultat. För att kunna genomföra räkningarna behövs vid var-

je tillfälle totalt 3-4 personer som simultanräknar fåglarna från de tre fasta observationsplatserna Sättunaviken, Nybro och Härnaviken. När fåglarna på en lokal räknas igenom noggrant ökar chanserna att göra spännande fynd.

Låter det som en spännande idé? Tveka inte att anmäla dig och hjälpa till att få en större kunskap om fåglarna vid västra Roxen! Intresseanmälan skickas till

adam.bergner@yahoo.se. Han meddelar sedan inför räkningarna hur det hela ska organiseras.

Lärkfalk åter häckande inne i Linköping

Den 25 maj såg Adam Bergner en lärkfalk på fjolårets häcklokal i Lektorshagen, ca 1,5 km från Linköpings centrum. Det blev startskottet till ytterligare en säsong av härliga upplevelser av denna eleganta rovfågel, både för mig och andra skådare som bor i området eller ofta passerar det. Eftersom det är så pass ovanligt att arten häckar i stadsmiljö (se min artikel i Vingspegeln 1/2009) så var det som att få 6 rätt plus tilläggsnummer på Lotto att se att fåglarna återkom till samma botall efter sin långa resa tur och retur Afrika.

Under juni-juli sågs paret flera gånger freda sitt revir och schasa bort närgångna korpar – kanske tyckte de sistnämnda att falkarna snott deras forna boplats. I övrigt var falkarna som vanligt diskreta på häckplatsen. Den 9 augusti hörde jag en ungetigga, häckningen hade alltså lyckats! Dagen därpå hördes två ungar, de hade olika tonläge på tigg-lätet. De pep sedan dagligen runt boplatsen och

den 21/8 såg jag dem på vingarna tillsammans med föräldrarna. Sista observationen för säsongen blev den 9 september.

Häckade arten också i Johannelund liksom 2008? Jag ringde Lars-Gunnar Hök för att kolla detta. Han berättade att en falk varit på fjolårets häckplats en tid i början av säsongen, men den hade försvunnit efter en kort tid. Tydligt hade ingen partner dykt upp, så Lektorshagen blev den enda häcklokalen för lärkfalk i Linköping 2009. Det är bara att hoppas att fåglarna återkommer nästa år!

JUSSI TRANESJÖ

Rosenkällasjön.

Nya våtmarker söder om stan

Linköpings kommun planerar att återskapa våtmarker söder om Linköpings tätort dels i naturreservatet Tinnerö eklandskap dels i dalgången mellan Vidingsjöskogens och Ullstämmaskogens naturreservat.

I Tinnerö eklandskap kommer Frökärret i Vidingsjöbäckens avrinningsområde återskapas. Frökärret, som ligger alldeles sydväst om torpet Fröberget, är en 10 ha stor åker. Frökärret dikades i början av 1900-talet genom att en naturlig ”tröskel” sprängdes bort. På samma plats kommer vi nu installera ett reglerbart överfall samt en munk. Med denna konstruktion kan vi reglera vattenståndet i kärret med syfte att gynna flora och fauna. Våtmarken kommer att skötas med slåtter och bete. Frökärrets våtmark kommer att bli något större än Edhaga våtmark, ca 5-7 ha. Våtmarken kan förhoppningsvis vattenfyllas till våren 2010.

I dalgången mellan Vidingsjöskogens och Ullstämmaskogens naturreservat planeras ytterligare tre våtmarker återskapas på åkermark. Dessa projekt är ett led i den nya inriktning för dalgången som beskrivs i översikts-

plan för staden. Ambitionen är att förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald och öka kvalitén på området för det rörliga friluftslivet. De tre våtmarkerna kommer att få en sammanlagd areal på knappt 15 ha. Om planering och genomförande går på räls kommer dessa våtmarker vattenfyllas våren 2011.

Med fyra nya våtmarker kommer det finnas drygt 70 ha grunda och förhoppningsvis fågelrika våtmarker (Rosenkällasjön och Edhaga våtmark inräknat) på cykelavstånd från Linköpings tätort till glädje för oss fågelskådare. Till alla LFK:are vill jag be er att rapportera alla våtmarkfåglar för våra återskapade våtmarker. Många rapporterade obsar i svalan ger goda förutsättningar för att bättre kunna utvärdera resultatet av kommunens naturvårds-satsningar.

Kommunen har beviljats statligt stöd inom programmet LOVA, lokala vattenvårdsprojekt, till ca 50 % av anläggningskostnaden. De fyra våtmarkernas anläggningskostnad beräknas till ca 500 000 kr.

ANDERS JÖRNESKOG

Kommunekolog

Linköpings kommun

Svarthakedopping

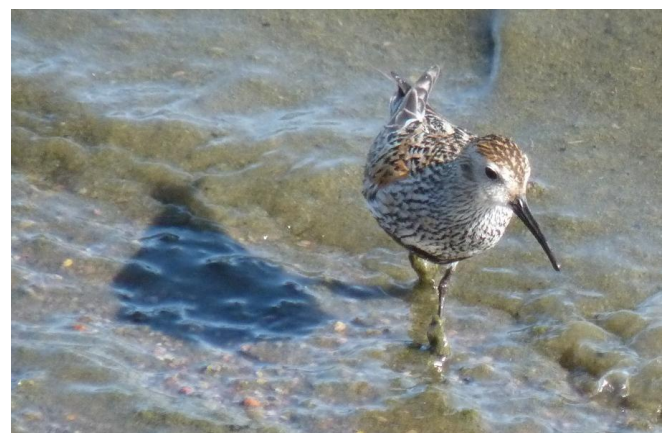
Vadarskådning på Visingsö

Norra Visingsö. Foto: Ellen Hultman

Tre skådare från Linköping tog färjan från Gränna till Visingsö lördagen den 1 augusti. Ellen Hultman hälsade oss välkommen vid fågeltornet nära Erstad kärr. Vädret: 20 grader varmt, 2 m/s sydvästlig vind och medljus på morgonen. Ellen presenterade två skådare från Jönköping. Vi från Linköping fick god hjälp från våra värdar att artbestämma fåglarna.

Det första vi såg var 3 myrspovar, 3 sandlöpare, 1 roskarl och 1 vuxen gravand med 4 ungar. Ingen dålig början! Smälänningarna berätta

Närkontakt med kärrensnäppa. Foto: Ulf Linell

de att 40 juvenila gravänder fått sätta livet till. Orsak: trut och kråka.

Vi såg 100 kärrensäppor, 50 tofsvipor, 24 ljunpipare och 5 kustpipare. Strandskata, rödbena, 10 grönbena, 6 brushane, 10 större strandpipare, 2 småsnäppor och 1 mosnäppa sågs i spenaten (ett uttryck för den gröna gräsytan).

Övrigt: storspov, enkelbeckasin, 2 drillsnäppor, gluttsnäppa, 2 kustsnäppor och 4 spovsnäppor. Totalt 20 vadararter.

Vi tog oss sedan till Visingsös norra strand och såg 2 kärrensäppor komma gående på nära

håll (3-4 meter). En kanonobs. Vi lärde oss se skillnad på fisktärna och silvertärna. En silvertärna satte sig på samma sten som en fisktärna så det var lätt att se skillnaderna. Även 2 ringmärkta svarttärnor (1K) kom med på listan.

De sista obsarna vi såg var 1 gök och 2 knölsvanar. Det var sparsamt med knölsvan så här års på Visingsö sade Peter, en av skådarna från Jönköping.

Vi räknade in 58 arter totalt. Stort tack till alla närvarande som såg till att det blev en lyckad utflykt.

LARS NILSSON

Längst till vänster Ulf Linnell, längst till höger Gunborg Rapp, bredvid henne Lars Nilsson och övriga är från Jönköpings fågelklubb. Peter Berglin på knä. Foto: Ellen Hultman

Jägare stör fågellivet vid Sättunaviken

Jägare inom naturreservatet vid Sättunaviken 21 september 2009. Foto: Claes Lundkvist

Vid flera tillfällen under sommaren och hösten 2009 har jakt förekommit i och intill gränsen till Svartåmyrningens naturreservat vid västra Roxen utanför Linköping. Stora mängder grågäss, änder, tofsvipor och rastande vadare har skrämts bort från Sättunaviken. Vid ett tillfälle såg Adam Bergner hur fyra(!) jägare smög omkring i vegetationen och sköt. Redan i mitten av juli såg undertecknad hur jägarna har stod och sköt cirka 100 meter från reservatsgränsen vis Sättuna, som här går mycket nära stranden.

Ordinarie jakttid på kanadagås och grågås börjar 11 augusti. Därutöver är bara skydds jakt på kanadagås tillåten året om, men även sådan bör ju bedrivas så att den inte påverkar fåglar i själva reservatet. Vari skyddsjakten består var svårt att se

eftersom vallen redan var skördad och rågen meterhög.

Med hjälp av registreringsnummer på parkerade bilar kunde jägarna identifieras. Länsstyrelsen fick dessa uppgifter och kontaktade en av jägarna. Ingen har sett vad som skjutits. Det är angeläget att få in observationer på vad det är dessa jägare skjuter på och om de skjuter in över reservatet. Förra hösten observerade en skådare att en jägare sköt efter en tofsvipa.

Alla observationer om jakt i reservatet under den tid tillträdesförbud råder bör rapporteras till länsstyrelsens förvaltare Dan Nilsson, liksom jakt på fridlysta arter och jakt på arter utanför ordinarie jakttid.

CLAES LUNDKVIST

Aktuella observationer i Linköpings kommun juni-december 2009

Observationerna är hämtade från rapport-systemet Svalan och är i många fall ännu inte granskade av Raritetskommittén eller Regionala rapportkommittén.

Sädgås

Ett sommarfynd föreligger: ett ex Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat 19.6. Bara några enstaka sommarfynd finns dokumenterade tidigare.

Spetsbergsgås

En fågel översomrade i Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat och sågs 7.7–17.7. Sommarfynd är mycket ovanliga i Östergötland. Under hösten gjordes endast en observation: 1 ex Härnaviken, Svartåmyningens naturreservat 31.10.

Bläsgås

Ett sommarfynd gjordes, vilket inte hör till vanligheterna. Den 18.6 sågs en fågel bland grågässen i Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat. Under hösten finns endast två fynd: 1 ex rastande Nybro, Svartåmyningens naturreservat 24.10 och 3 ex sträckande mot SV Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat 25.10.

Snögås

Ett ex noterades i Svartåmyningens naturreservat 11.10.

Prutgås

I samband med ostliga vindar sista veckan i oktober gjordes ett par fynd i Svartåmyning-

ens naturreservat: 1 ex rastande i Sättunaviken 24.10, 38 ex sträckande mot väster 25.10, max 6 ex rastande 31.10–1.11 och 2 1k rastande vid Nybro 8.11. Ett tämligen normalt uppträdande.

Vitkindad gås

Ett par gjorde av allt att döma ett misslyckat häckningsförsök i Svartåmyningens naturreservat. Under hösten bör två höga sträcksummor från Nybro, Svartåmyningens naturreservat nämnas: 110 ex mot söder 25.10 och 800 ex mot väster 8.11.

Gravand

Minst tre ex sågs under häckningstid i Svartåmyningens naturreservat men resultatet blev negativt. Den 6.8 sågs hela 11 ex vid Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat. Troligen var det en sträckflock som gick ned och rastade tillfälligt.

Bergand

En hane sågs vid Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat 20.6–26.6. Därefter gjordes enstaka fynd av upp till två ex på samma lokal i juli och augusti. 3 honor rastade sedan i Säbyviken, Roxen 31.10 och vid Sättunaviken, Svartåmyningens naturreservat en honfärgad 21.11 och 3 honor 29.11. Ett udda fynd utgjordes av den fågel som låg i Edhaga våtmark, Tinnerö eklandskap 29.8.

Alfågel

En hane rastade utanför Stora tornet, Svartåmyningens naturreservat 31.10.

Sjööorre

En flock på 16 ex gjorde sträckförsök vid Härnaviken, Svartåmyningens naturreservat 27.7. Tidpunkten talar för att det handlade om ruggningssträckande hanar. Under hösten gjordes tre fynd i Svartåmyningens naturreservat: max 2 ex vid Nybro 25.10–9.11, 12 ex rastande Sättunaviken 11.11 och ett ex Härnaviken 28.11.

Salskrake

Den 28.11 fanns omkring 200 ex i västra delen av Roxen, från Säbyviken i söder till Härnaviken i norr.

Järpe

Två observationer gjordes av denna svårsedda art: 1 ex Siggantorp, Kolbytemon 13.6 och 2 ex Sättravallen, Bestorp 14.11.

Vaktel

Minst 13 spelande fåglar hördes i kommunen under sommaren, merparten i slättbygden mellan Västerlösa och Ledberg.

Smådopping

Vid Rosenkällasjön, Tinnerö eklandskap kommer uppgifter om allt färre ungar. Endast en flygg ungfågel sågs under sommaren. Kanske håller det växande fiskbeståndet på att konkurrera ut arten?

I den närliggande Edhaga våtmark gick det lite bättre. Här sågs i alla fall minst 4 ungfåglar under sensommaren. I Sträp rapporterades endast ensamma adulta fåglar vid två tillfällen under sommaren och någon häckning genomfördes troligen inte. En möjlig häckning gjordes i Svartåmynningens naturreservat där minst 1 tk sågs tillsammans med adulta fåglar under en stor del av hösten. Vid Valla fritidsområde, Linköping observerades en fågel 24.8. Framåt senhösten noterades smådoppingar på flera platser vid Stångån inne i Linköping. Som mest sågs tre ex vid Tannefors slussar 20.11.

Svarthakedopping

Även svarthakedoppingarna lyckades sämre än vanligt med häckningarna vid Rosenkällasjön, Tinnerö eklandskap i år. Trots att många par sågs i början av sommaren kom inte mer än fyra ungfåglar på vingarna. I intilliggande Edhaga våtmark sågs endast en unge. Vid Sträp i södra kommundelen häckade två par men även här var häckningsresultatet klen. En unge blev flygg och sågs i några veckor. En

ensam individ rastade i Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 8.10.

Ägretthäger

En fågel sågs tillfälligt vid Härnaviken, Svartåmynningens naturreservat 2.8.

Röd glada

Något säkert häckningsförsök genomfördes inte i år, men ett par sågs i lämplig häckningsmiljö i sydöstra delen av kommunen. Övriga fynd var: 1 ex Kränge, Ledberg kyrka 14.6, 1 ad Västerlösa kyrka 4.7, 1 ex Tiftrondellen, Kaga kyrka 7.7, 1 ex Hackeryd, Västerlösa kyrka både 6.8 och 10.8, 1 ex Kärrsjö, Ledberg kyrka 22.9 och 1 ex längs E4:an vid östra infarten till Linköping så sent som 20.11.

Ängshök

Som vanligt härrör de flesta fynden från slättbygden mellan Västerlösa och Ledberg. Någon bekräftad häckning genomfördes inte, men då en ungfågel sågs vid Rökinge, Vreta kloster kyrka 2.8 är det sannolikt att den fötts i närområdet. En fågel observerades också vid Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 11.8.

Kungsörn

Svaga indikationer om att ett par ska ha setts i skogsbygden norr om Roxen under häckningstid förekommer. I övrigt sågs en fågel vid Bjärka Säby 23.10.

Pilgrimsfalk

I det närmaste dagliga observationer av arten gjordes vid västra Roxen under en stor del av sommaren och hösten. För det mesta har endast en adult fågel setts samtidigt, men en juvenil observerades också tillfälligt 14.10. Övriga observationer var: 1 adult hona vid Borgarberget, Sträp 26.9 och 1 ex Sjögestad kyrka 8.10.

Kornknarr

Förutom de omkring 19 fåglar som hördes under försommaren kunde ytterligare fyra prickas in senare under sommaren. Det ger

alltså en totalsumma på minst 23 fåglar, vilket är en mycket bra siffra. Vad som gör materialet en aning svårt att bedöma är att dubbelräkningar möjligen förekommer då dessa fåglar kan höras långa sträckor vid goda förutsättningar.

Kustpipare

Ett vårfynd gjordes i Sjöleden, Berg där tre fåglar flög förbi 6.6. Uppträdde sparsamt på sträck under sensommaren. Som mest observerades endast 9 ex sträckande mot väster vid Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 19.7.

Småsnäppa

Ett sent vårfynd gjordes vid Viggeby naturreservat, Järnlunden där ett ex rastade 13.6. Ett udda fynd både vad gäller lokal och tidpunkt.

Tuvsnäppa

Ett ex observerades mellan Stora tornet och Nybroplattformen, Svartåmynningens naturreservat 12.10.

Spovsnäppa

Den fågel som rastade i Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 8.6–9.6 utgjorde det enda fyndet under vårflyttningen. I samband med höstflyttningen uppträdde arten i normal omfattning. Som mest sågs 10 ex i Sättunaviken 12.7.

Kärrensäppa

Som mest rastade hela 160 ex i Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat under sensommaren.

Dvärgbeckasin

Arten observerades regelbundet i Svartåmynningens naturreservat från slutet av september till mitten av oktober. Ett ex sågs vid Kungsbros, Roxen 26.9 och en rastade vid Mossen, Sjögesätter 30.10.

Dubbelbeckasin

Två sena höstfynd gjordes i Svartåmynningens naturreservat 12.10 och 17.10. Det är mycket sällsynt med fynd i oktober.

Rödspov

Tre par inledde häckning i Svartåmynningens naturreservat och minst tre ungar blev flygga.

Myrspov

Högsta antal var 110 ex sträckande mot söder vid Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 19.7.

Roskarl

Två noteringar av rastande fåglar i Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat: 1 ex den 19.7 och 1 ex den 26.8. Normalt uppträdande av denna annars kustbundna art.

Fjällabb

En ungfågel av mörk fas gjorde sträckförsök vid Nybro, Svartåmynningens naturreservat 12.9.

Dvärgmås

I Svartåmynningens naturreservat sågs som mest 3 adulta fåglar i slutet av juli. Vid Gärsstadverken observerades även två ex 14.6.

Silltrut

1 ex observerades vid Nybro, Svartåmynningens naturreservat 27.6 och en adult fågel flög förbi Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 27.9.

Svarttärna

Maximalt tre gamla fåglar sågs i Svartåmynningens naturreservat under sommaren. Den 31.7 rastade två 1k-fåglar i Sättunaviken, möjligen födda på lokalen.

Jorduggla

Ett par sågs stationärt i Svartåmynningen under hela sommaren. Vid något tillfälle noterades ytterligare en individ. Hösten bjöd endast

på en observation i reservatet: 1 ex sågs 4.10–6.10.

Nattskärria

Vid Ormstensmossen, Rådsla hördes minst tre spelande hanar 21.6–30.6. En fågel rastade vid Kärnsjö, Ledberg kyrka 5.9.

Kungsfiskare

Under sommaren och en bit in på hösten sågs arten på sex möjliga häckningslokaler. Övriga obsar var: 1 ex Tinnerbäcken, Linköping 25.7, 1 ex Härnaviken, Svartåmynningens naturreservat 11.8 och 15.8, 1 ex Rosenkällasjön, Tinnerö eklandskap 14.8, 1 ex Stångåmynningen, Roxen 19.9 och 1 ex Säbyviken, Roxen 7.10. I november sågs enstaka fåglar vid Stångån nedströms reningsverket i Nykvarn.

Rödstrupig piplärka

Ett sent vårfynd gjordes vid Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 2.6. Det är mycket sällsynt med fynd i södra Sverige i juni. Under hösten rapporterades enstaka fåglar från Svartåmynningens naturreservat mellan 24.8 och 30.9.

Skärpiplärka

1 ex rastade i Härnaviken, Svartåmynningens naturreservat 28.11.

Forsärla

Som vanligt rapporterades om ett par lyckade häckningar längs Stångån och Svartån. I september och oktober gjordes enstaka fynd om

sträckande eller rastande fåglar. Några individer sågs i slutet av november vid den klassiska lokalen Nykvarn, Linköping där övervintring med största sannolikhet kommer att ske.

Blåhake

En rastande ungfågel sågs vid Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 23.8 och 25.8.

Svart rödstjärt

En sjungande hane hördes vid Stena Metall, Tornbyområdet, Linköping både 2.7 och 19.9. En hona observerades vid Nybro, Svartåmynningens naturreservat 3.8 och 1 ex sågs vid Skogshult utanför Sturefors 27.8.

Mindre flugsnappare

Den sjungande hanen vid Universitetet, Linköping hördes t.o.m. 21.6. En rastande fågel noterades även vid Folåsa, Rappestad kyrka 4.8.

Bändelkorsnäbb

En ungfågel sågs i en flock med mindre korsnäbbar vid Borgarberget, Sträp 27.9.

Lappspurv

1 ex Sättunaviken, Svartåmynningens naturreservat 10.9 och 1 ex Nybro, Svartåmynningens naturreservat 10.10 var de ända rapporterade fynden.

ADAM BERGNER

En av Europas mest kända ornitologer:

Lars Svensson till Norrköping

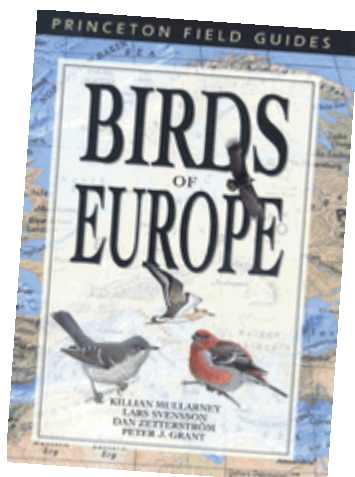
Lars Svensson behöver ingen närmare presentation. Han är pappa till en hög utmärkta fågelböcker, bl.a. *Fågelguiden* och "Ringmärkarnas bibel", *Identification Guide to European Passerines*. I vår kommer Lars till Norrköping och berättar i ord och bild om arbetet med en ny fågelhandbok, ger exempel ur innehållet och gör några utvecklingar rörande bestämning och taxonomi för svåra arter.

Tidpunkt: Söndagen 21 februari 2010 kl. 17-19

Plats: IOGT-NTO, Godtemplargården, Victoriasalen, Repslagaregatan 11, Norrköping

Ansvarig: Anders Törnqvist 0704-41 88 78.

Samarrangemang mellan FiNk (Fågelföreningen i Norrköping), ÖgOF (Östergötlands Ornitologiska Förening) och Naturskyddsföreningen i Finspång

Aktiviteter våren 2010

17 januari

Vinterfågelrally

Åter är det dags för det traditionsenliga vinterfågelrallyt i Östergötland. Vi går, cyklar, skidar, åker skridskor eller åker buss, tåg och spårvagn. Bara miljövänliga färdmedel är tillåtna. Efteråt samling med middag och artgenomgång. Anmälan av deltagande lag till Olof Hjelm 013-10 56 83, olof.hjelm@telia.com senast 15 januari. Observera att det i förra Rödspoven annonserades att detta evenemang skulle ske 16 januari. Vi har dock fått flytta till söndagen 17 januari av praktiska skäl.

29 januari -1 februari

Vinterfåglar Inpå Knuten

Sista helgen i januari organiserar Sveriges Ornitologiska Förening en aktivitet de kallar *Vinterfåglar Inpå Knuten*. Nästa gång fyller evenemanget fem år! Det går ut på att få så många människor som möjligt att rapportera vilka fåglar de ser vid sin egen fågelmatning under den helgen. Man kan antingen välja att räkna under en utvald timme och rapportera det högsta sammanlagda antalet individer av varje art, eller så kan man göra stickprov och räkna alla fåglarna vid ett visst tillfälle med jämna mellanrum. På www.sofnet.org kommer en manual och rapporteringsblankett att finnas. Där kan du också läsa tidigare års resultat. Förra året deltog 12100 personer!

27 februari

Vinterfåglar vid Stångån

Följ med på den traditionsenliga turen längs med Stångån och studera fågellivet vid Ny-

kvärn och Reningsverket. Vi hoppas på kungsfiskare, forsärla och smådopping eller kanske rent av en mer ovanlig häger. Varma kläder rekommenderas och medtag kikare. Arne Carlsson och Adam Bergner från Linköpings Fågelklubb guidar. Detta är ett samarrangemang Linköpings kommun och Linköpings Fågelklubb. Ingen föränmälan behövs, för frågor ring Arne Carlsson 0708-80 30 75. Samling vid Nykvarns sluss vid Tekniska Verkens Kontor (Runstensgatan) kl 09.30.

20 mars

Hackspettar och andra skogsfåglar runt Sommen

I år åker vi söder ut för att lyssna efter hackspettar, skogshöns och annat som storskogen kan bjuda på. Vi kommer att åka från Linköping kl 04.00 för att vara på plats när solen går upp. Anmälan till Olof Hjelm olof.hjelm@telia.com alternativt 013-10 56 83 senast 17.3.

17 april

Tidig vårmorgon vid Sättunaviken

Vi spanar in förekomsten av tidiga vårfåglar vid Sättuna, en klassisk närlokal i Linköping. Det blir främst änder och vadare i sommar-dräkt men kanske också en och annan rovfågel. Adam Bergner som i flera år studerat fågellivet vid naturreservatet i Nybro guidar. Ingen föränmälan behövs, för frågor ring Adam Bergner 013-803 21. Samling vid parkeringsplatsen Sättuna kl 09.00.

24-25 april

Häradsskär

I yttersta havsbandet tronar Skäret, som det heter i folkmun. På höstarna pågår ringmärkning på Häradsskär men på våren kan också vad som helst hända! Vi åker dit och ser vad som dykt upp på klipporna, i snären eller vad som flyger förbi mot horisonten. Boende på det nyrenoverade vandrarhemmet. Anmälan sker till Johan Jensen, telefon 0706-789476 eller mejl johje989@student.liu.se senast den 10 april. Kostnad för resan meddelas vid anmälan. Samåkning med bil från och tillbaka till Linköping kan ordnas.

9 maj

Fågelsjön Sträp

Då det idag är fågelskådningens dag, vad passar inte bättre än att följa med på en vandring och fågelskådning runt sjön Sträp. Vi brukar kunna skåda/kryssa svarthakedopping, enkelbeckasin, drillsnäppa, sävsparv, nötkråka, brun kärrhök, tranor m.fl. Vi stannar vid fågeltornet för fikapaus. Samling vid parkeringen Sträp klockan 07.00. Anmälan till Agnetha Annerud, 070 - 69 87 177.

8 maj

Sträck och änder vid Götudden

Följ med på en tur till två mycket giftiga lokaler under högsäsong! Först besöker vi Götudden, en av få lokaler vid Roxen där sträcket av måsar, tärnor, änder och vadare kan avnjutas. Vid rätt väderläge brukar det vara bra ös på fåglarna. Inne i lövskogen lyssnar vi efter nyanlända sångare. Sedan fortsätter vi till Fröjerums våtmark, en relativt nyupptäckt vattensamling som hyser mängder med rastande änder. Förra årets sågs svarthalsad dopping här. Vi samlas tidigt, redan kl 04.30 på Sättunavikens parkering. Sugan på hänga med? Anmäl dig till Claes Nilsson på 070-373 63 63 eller claes.nilsson@corren.se

22 maj

Fågelskådningens dag vid Nybro

Idag är det traditionsenligt Fågelskådningens dag. Alla intresserad skall ut och spana. Lin-

köpings Fågelklubb har guider som vägleder vid plattformen vid Nybro (naturreservatet) mellan kl 10-15. Ingen föransmälning behövs, ingen samling utan droppa in.

3 juni

Nattsångare

Följ med fågelklubben ut på en tur i spännande nattsångarmarker! Runt Linköping finns en mängd giftiga områden för kärrsångare, kornknarr och vaktel, vi kör runt med bilar och gör frekventa stopp i jakten på intressanta arter. Samling på Sättunavikens parkering kl 22.30 för vidare avfärd. Anmälan görs till Claes Nilsson på 070-373 63 63 eller claes.nilsson@corren.se

17-20 juni

Vår i abiskofjällen

Årets långresa går till de nordligaste fjälltrakterna. Vi flyger till Kiruna och reser sedan i en minibuss och besöker flera lokaler i området mellan Kiruna och Abisko. Logi i Abisko. Nordsångare och dvärgsparv står på menyn uppblandat med blåhakar, lappsparvar och en och annan fjällabb. Räkna med högt skådar-tempo. Då natten är bästa tiden för skådning får du också räkna med att sova och äta på lite udda tider. Deltagarantalet är begränsat till 8 personer. Intresseanmälan till Olof Hjelm olof.hjelm@telia.com alternativt 013-10 56 83 måste lämnas före 15 februari. Efter att flygbiljett köpts sker ingen återbetalning av flyg eller logikostnader.

Exkursioner för

daglediga fågelskådare

Vi träffas första tisdagen varje månad och åker ut och skådar några timmar. Lämpligen möter vi upp på morgonen på överenskommen plats och samåker.

Första utflykten blir tisdag 1 december.

Anmälan till Gunilla Wetterling, 0707881226 eller mejla gunilla.wetterling@linkoping.se

Kallelse till årsmöte 7 mars

Härmed kallas alla medlemmar till årsmöte med Linköpings fågelklubb, söndagen 7 mars klockan 15:00 i Naturcentrum, Linköping. Mötet samarrangeras med ÖgOFs årsmöte, som börjar 15:30.

Efter mötesförhandlingar och kaffe ungefär klockan 16:00 tar Häradsskärkommittén vid och berättar om ringmärkningsprojektet på Häradskär.

Extra bonus- skåda med FiNK

Vi publicerar ett urval av aktiviteter ur Fågelklubben i Norrköpings program.

17 januari

Vinterfågelräkning

Vi räknar övervintrande vattenbundna fåglar från Leonardsberg i östra Glan till Lindö och Pampushamnen. Sträckan indelas i åtta områden som fördelas på inventerarna. Vinterfågelräkningen ingår i den årliga internationella sjöfågelräkningen. Anmäl dig gärna i förväg till Fredrik Sahlin, 076-104 97 00 eller kom till Saltängsbron kl. 09.00.

10 februari

Norrlandsfåglar och Norska Atlantkusten

Författaren Lars Imby gästar oss med föredrag och bildvisning från sina besök i Abisko och på Rundö i Norge. Klubblokalen kl. 19.00. Ansvarig: Lennart Lander 070-677 48 83.

20-21 mars

Uggle- och hackspettsafari

Resan går till Färna Ekopark för en uggle- och hackspettsafari i de västmanländska Bergslagsskogarna. Har vi tur kommer vi att få uppleva både kattuggla, sparvuggla, pärluggla och slaguggla. Vi försöker även hitta såväl gråspett som tretåig hackspett. Guidning av lokal fågelskådare. Bildvisning. Övernattning med vandrarhemsstandard. *Anmälan senast 7 mars.* Beräknad kostnad cirka 800 kronor. Ledare: Anita Nilsson 011-54 369 och Marianne Karlsson 073-814 51 06.

23 maj

Jubileumsgökotta till Bråborg och Djurön

Vi vandrar i det vackra eklandskapet och kanske hör vi gök, näktergal, härmsångare, svarthättta, trädgårdssångare m.fl. sjungande fåglar. Samling kl. 5.45 vid Tegelängsgatan för samåkning. Ansvarig: Marianne Karlsson 011-13 76 03, 073-814 51 06

3 juni

Tjejskådning till "Vrinnevi Våtmark"

Kommunens nyanlagda våtmark, en f. d. åkermark, är värd ett besök. Förra året kunde man njuta av olika änder, tofsvipa, sångsvan och smalnäbbad simsnäppa med flera arter. Samling vid Tjalvegårdens parkering Vrinneviskogen kl. 18.30. En lagom cykeltur kanske? Ledare: Marianne Karlsson 011-137603, 073-8145106, Monica Ehrendahl 011-392938.

***EXKURSIONER** utgår, om inget annat sägs, från hörnet Tegelängsgatan-Östra Promenaden. Medtag matsäck. Stövlar och regnkläder tas med vid behov. Alla exkursioner är lämpliga för både nybörjare och vana skådare. Om inte annat anges sker resorna till exkursionsmålet med bil. Vid samåkning rekommenderas att passagerare betalar 6 kr/mil till chauffören. **FÖRENINGSMÖTEN** har vi i klubblokalen i källaren Rådmanngatan 7 – ett kvarter från hörnet Östra Promenaden-Lindövägen. Vid föreningsmötena serveras kaffe, te el. saft med tilltugg. Pris 20 kronor.*